LAUSUNTO

22.4.2026

EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE

Suomen Hypoteekkiyhdistys kiittää eduskunnan talousvaliokuntaa lausuntopyynnöstä koskien HE 22/2026 vp hallituksen esitystä eduskunnalle luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (jäljempänä: ”esitys”). Lausumme aiheesta kunnioittavasti seuraavaa.

Suomen Hypoteekkiyhdistys on vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 145 kohdan tarkoittama pieni ja rakenteeltaan yksinkertainen luottolaitos eli niin sanottu SNCI-laitos (Small and non-complex institution). SNCI-luokituksen kautta sovelletaan vakavaraisuussääntelyyn ja luottolaitossääntelyyn liittyvää suhteellisuusperiaatetta, jolla turvataan yhtäläiset toimintaedellytykset eri kokoisille luottolaitoksille EU-lainsäädännön perusperiaatteen mukaisesti. Tämä on tärkeää kilpailuneutraliteetin varmistamiseksi ja jotta ehkäistään pankkisektorin liiallista keskittymistä etenkin Suomessa, jossa luottolaitostoiminta on jo entuudestaan vahvasti keskittynyttä. Suomen Hypoteekkiyhdistyksen lausunto keskittyy erityisesti SNCI-laitosten näkökulmaan ehdotetuissa muutoksissa. Yleisesti ottaen toteamme, että oikeasuhtaisuus on huomioitu esityksen valmistelussa hyvin ja esitämme vain muutamia lisähuomioita siihen.

LLL 9 Luku riskien hallinta

1 § Sisäisen pääoman riittävyyden arviointi. Pykälän 1 momenttia täydennettäisiin säännöksellä, jonka mukaan sisäisen pääoman riittävyyden arvioinnissa tulisi ottaa huomioon ESG-riskit lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Kiinnitämme huomiota siihen, että sisäisen pääoman riittävyyden arviointihorisontti on tyypillisesti ollut lyhyt tai korkeintaan keskipitkä (kolme vuotta). Uusi vaade ESG-riskien huomioimisesta pitkällä aikavälillä on huomattava laajennus tähän ja on siten merkittävä lisävaade luottolaitoksille sekä työmäärältään että kustannuksiltaan. Katsomme, että vaade kytkeytyy olennaisesti uuteen 3 a § vaateeseen kestävyyteen liittyvien taloudellisten riskien hallinnan suunnitelmista ja toimenpiteistä ja voi ajallisesti tulla toteutetuksi niiden laatimisen jälkeen. *Katsomme, että tämä olisi selvyyden vuoksi hyvä lisätä pykäläkohtaisiin perusteluihin.*

3 § Hallituksen tehtävät riskien hallinnassa. Pykälää muutettaisiin siten, että luottolaitosten strategioita ja menettelytapoja tulisi arvioida vähintään joka toinen vuosi. Luottolaitokset määrittelisivät itse arvioinnin säännöllisen syklin vähimmäisvaatimuksen rajoissa. Vähintään-kriteeri tarkoittaisi, että arviointi tulisi suorittaa luottolaitoksen toteuttaman syklin lisäksi myös silloin, kun laitoksen liiketoiminnassa tai liiketoimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä muutoksia. Luottolaitosdirektiivin jäsenvaltio-option mahdollistamaa liikkumavaraa pienten ja rakenteeltaan yksinkertaisten laitosten joka toinen vuosi tapahtuvasta uudelleenarvioinnista ilman vähintään-kriteeriä ei sisällytettäisi lakiin, sillä liikkumavara olisi käytännössä hyvin vähämerkityksellinen. *Katsomme, että optio olisi selkeyttänyt käytäntöä SNCI-laitosten osalta, mutta ehdotus tuo joka tapauksessa lisää liikkumavaraa vakiintuneeseen nykykäytäntöön, jossa arviointi tapahtuu vuosittain.*

3 a § Kestävyyteen liittyvien taloudellisten riskien hallinnan suunnittelu. Uudessa pykälässä säädettäisiin kestävyyteen liittyvistä taloudellisista riskeistä laadittavista erityisistä suunnitelmista. 1 momentin mukaan luottolaitoksen hallituksen on hyväksyttävä yksi tai useampi suunnitelma, joka sisältää määrällisiä tavoitteita ja prosesseja sellaisten taloudellisten riskien seuraamiseksi ja käsittelemiseksi, joita aiheutuu lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ympäristöön,

yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvistä tekijöistä. *Pidämme tarpeellisena jatkovalmistelussa tehtyä selvennystä, jonka mukaan säännös velvoittaisi luottolaitoksia laatimaan suunnitelmia lakien voimaan tullessa eli käytännössä suunnitelmien laatiminen tulisi aloittaa viimeistään silloin.*

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että 1 momentissa tarkoitettuihin suunnitelmiin olisi sisällytettävä luottolaitoksen liiketoimintamallia ja -strategiaa koskevia toimia. Toimenpiteet voidaan asettaa liiketoiminnan laatu ja laajuus sekä ESG-riskien laatu ja laajuus huomioiden. Lisäksi momentti sisältää säännöksen, jonka mukaan suunnitelmien ja niitä koskevien toimien olisi oltava johdonmukaisia kestävyysraportoinnin yhteydessä esitettyjen suunnitelmien ja niitä koskevien toimien kanssa. Säännös suunnitelmien yhdenmukaisuudesta koskee niitä luottolaitoksia, jotka laativat kestävyysraporttiin liittyvän suunnitelman, joko lakiin perustuvan velvoitteen myötä tai vapaaehtoisesti. *Pidämme tarpeellisena tätä jatkovalmistelussa tehtyä selventävää lisäystä, koska kestävyysraportointisääntelyn keventämishankkeen eli niin sanotun Green Omnibusin myötä pienet luottolaitokset jäävät pois kestävyysraportointivelvoitteiden soveltamisalasta.* Ne eivät siis laadi kestävyysraportointisääntelyn mukaista kaksoisolennaisuusanalyysia, suunnitelmaa tai toimia, vaan ainoastaan luottolaitoslakiin nyt ehdotetut olennaisuusarvioinnin (financial materiality), suunnitelman ja toimenpiteet.

Luottolaitosdirektiivi vaatii suunnitelmia koskevien vaatimusten oikeasuhtaista soveltamista pienten ja rakenteeltaan yksinkertaisten luottolaitosten osalta, mikä toteutettaisiin osoittamalla yksinkertaistettua menettelyä tai poikkeuksia pienille ja rakenteeltaan yksinkertaisille luottolaitoksille. *Katsomme, että pykälän 5 momentti huomioi direktiivin edellyttämän oikeasuhtaisuuden. Pienillä ja rakenteeltaan yksinkertaisilla luottolaitoksilla on siten mahdollisuus soveltaa suunnitelmien laatimisessa yksinkertaistettuja menettelyitä.* Oikeasuhtaisuuden soveltaminen pohjautuisi käytännössä Euroopan pankkiviranomaisen ohjeistuksessa kuvattuihin menettelyihin.

17 a § ESG-riskit. Pidämme erittäin tärkeänä ehdotetun uuden pykälän 3 momenttiin sisältyvää linjausta siitä, että ESG-riskien hallinnassa käytettävien strategioiden, toimintatapojen, prosessien ja järjestelmien on oltava oikeassa suhteessa laitoksen liiketoimintamalliin ja sen toiminnan laajuuteen liittyvien ESG-riskien laajuuteen, luonteeseen ja monimutkaisuuteen. Se on tärkeä peruslinjaus suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta ESG-riskien hallintaan. Kestävyysvaateet muodostavat luottolaitoksille suuren ja monitahoisen hallinnollisen taakan, joka tulee sovittaa mahdollisimman tehokkaasti laitoksen toimintaan ja sen laajuuteen. Oikeasuhtainen ESG-riskienhallinta edistää käytännössä kestävyystavoitteita parhaiten.

LLL 11 Luku Luottolaitoksen valvonta

2 a §. *Valvojan arvion oikeasuhtaisuus.* Ehdotettu uusi pykälä sisältäisi säännöksen siitä, että arvio on tehtävä suhteellisuusperiaatetta noudattaen niiden kriteerien perusteella, jotka Finanssivalvonta on julkaissut 12 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti. Siihen lisättäisiin myös 1–4 kohta edellytyksistä, joita Finanssivalvonta voisi tarkastella arvion yhteydessä suhteellisuusperiaatetta toteuttaen. Lista soveltuu erityisesti yhteenliittymien jäsenluottolaitoksiin, mutta sen ulkopuolelle jäisivät muut pienet luottolaitokset, joihin suhteellisuusperiaatetta on tyypillisesti voitu soveltaa valvojan arvion laajuutta ja arviointitiheyttä määritettäessä.

Jatkovalmistelussa pykäläkohtaisiin perusteluihin on lisätty selvennys, että lista edellytyksistä ei ole tyhjentävä listaus niistä kaikista tekijöistä, joita Finanssivalvonta voi arvioida. Listaus ei siis tyhjentävästi määrittele sitä, milloin suhteellisuusperiaatetta voidaan soveltaa. Tarkennus on tarpeellista tehdä perusteluiden lisäksi myös itse pykälään, jotta se ei ajan myötä muutu merkitykseltään tyhjentäväksi. Ilman perusteluita lista on tulkittavissa luonteeltaan tyhjentäväksi, etenkin koska siinä mainitaan, että *kaikkien* listan edellytysten on täytyttävä. *Ehdotammekin, että lause ”Finanssivalvonta voi tarkastella erityisesti, täyttyvätkö kaikki seuraavat edellytykset” korvattaisiin lauseella ”Finanssivalvonta voi tarkastella erityisesti seuraavia edellytyksiä” ja että listaan lisättäisiin kohta: ”5) luottolaitos on vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 145 kohdan mukainen pieni ja rakenteeltaan yksinkertainen laitos”.*

LLL 12 luku Lisäpääomavaatimukset

Järjestelmäriskipuskuriin ehdotettujen muutosten osalta *yhdymme Finanssiala ry:n lausunnossa esitettyyn, alan yhteiseen näkemykseen*. Lisäpääomavaatimusten tulee perustua mitattavaan ja ennalta määriteltyyn riskiin, jotta päällekkäisiltä pääomavaatimuksilta vältytään ja viranomaisten toimivallan tarkkarajaisuus säilytetään. Luottolaitosdirektiivi nimenomaisesti kieltää järjestelmäriskipuskurin asettamisen riskeille, jotka tulevat katetuksi muiden lisäpääomavaateiden tai vakavaraisuusasetuksen vaateiden kautta. Luottolaitokset pystyvät tukemaan kasvua tehokkaammin, kun niiden pääomavaatimukset ovat ennakoitavia ja läpinäkyviä, jolloin niistä ei aiheudu epävarmuutta luotonantoon.

Helsingissä 21.4.2026

SUOMEN HYPOTEEKKIYHDISTYS
Anna-Liina Harju
Compliance Officer